

Lázadás a Bounty hajón

Hozzáadta: GyuSea
2004. október 18. Hétfő 20:13
Utolsó frissítés 2007. augusztus 30. Csütörtök 08:56

Biztos mindannyian találkoztatok már a Bounty hajón lezajlott lázadás történetével. A filmek erősen torzítják a valóságot, ezért gondoltam hogy röviden ásszefoglalom Bengt Danielsson, Lázadás a Bounty hajón című könyvének tartalmát. A szerző gondos kutatás munkáját követően, eredeti beszámoló, és dokumentumok alapján írt meg könyvet, a tényezőkre támaszkodva. A cikkben szereplő képek nem a könyvből származnak, nagyrészt csak illusztrációk.

1. A fellege hajója

Á

A jamaicai, dominikai telepések felgyeltek a kegyőre, melynek természetesen a társakkal szolgált volna a rabszolgák részére. Mivel kénytelenül az őt nagyon nem akartak, így dőljakkal próbálták biztatni a hajósokat, hogy vigyenek kegyő dugványokat nekik. Miután ők végig nem tartották semmi, Sir Joseph Banks (aki Cook kapitánnyal járt Tahitin, és maga is kóstolta a fa természetét) kénytelenül meggyőzték III. György királyt, szervezzen expedíciót királynak megnyeri tetszését, az ő szerzője lett. 1787 május 5-én kelt parancsban, utasítja a Tengernagy Hivatal indáson hajót Tahitira, ott gyűjtsenek kegyő sarjakat, és szállítsák a nyugat-indiai szigetekre. A gondot az okozta, hogy az angol flotta, kb. 600 hajója kénytelenül, nem volt a célnak megfelelő. A hajónak ugyanis a hossz óra, nagyszámú legénység, tetemes lelemiszerszerek, és a többi szélvirágcserep számára szükséges helyre volt szűk. Az óra hossza időt vett volna igénybe, így pályázatot írtak ki max. 250 tonna kereskedelmi hajó megvásárlására. Ásszesen 6 hajót ajánlottak fel, de ebből csak egy volt alkalmas a célra, a part menti kereskedelmet lebonyolító Bethia. Miután Sir Joseph Banks megtekintette, és alkalmasnak találta a hajót, május 23-án létrejött az adás-vétel. A vétel 2600 fontra 1950 fontra sikerült lealkudni.

A hajót átvitték a deptfordi haditengerészeti hajókészítő műhelybe, hogy átalakítsák a kővesre tervezett utas és speciális felszereléssel ellátott hajó el. Először is átkeresztelték Bountyra (nagyelkés), majd 4 db 4 fontos, és 1 főfontos ágyóval szerelték fel.

A hajó adatai:

- súly: 215 t
- teljes hossza: 91 méter
- legnagyobb szélesség: 23 méter 3 deciméter
- felépítésmény nem volt rajta, a kabinok a fedélzet alatt helyezkedtek el
- magasság a hajógerinctől a fedélzetig: 10 méter 3 deciméter, ami a korabeli hajóknál magasnak számított
- egyben tekintetben tipikus konstrukció, lapos vízfelület hajóorr, féllegesen emelkedő egyenesen elvágott tat
- három árboc, (48-59 méter magasak) teljes vitorlázattal ellátva
- vitorlarudak száma 3-3 az első - és első árboc, 2 a második árboc
- orrárboc hossza: 30 méter
- az orrárbocot egy lovagló írt vezetés alak tartotta
- a hajó kőves fűlőve épít, és kifogástalan állapotban volt
- a Tengernagy Hivatal létrehozott borítással ellátva el a vízvonal alatt

Sir Joseph azt tanácsolta, hogy legalább 500 dugványnak kell, kábeln-kábeln edényben helyet biztosítani, és ezek friss víz-zel szákságos locsolni. Ennek megfelelően alakították át a hajófarban lévő főkabint, mely az egyetlen alkalmas hely volt ennyi cserép elhelyezésére a hajón. Először a lömlémezzel borították be a padlást, majd arra második padlást kácsztettek. Ennek deszkáit elázzetesen lyukakkal látták el, a virágcserepek számára. A falon kárrbe hasonló polcokat helyeztek el, így végül 626 cserép számára volt megfelelő hely. A padlást kátt helyen áttárták, a szinttel lejjebb hordókat helyeztek alájjuk, melyekbe a kifolyás locsolóvíz gyűlt így. A kabin mennyezete alatt három szellőzőlyukat fártak, és egy nagy rázkályhát is beállítottak, a hidegebb ághajlatokon is valószínűleg tekintettel.

Jólius végére a Tengernagyi Hivatal előkezettnek láttá az időt a kapitány kinevezésére, valamint hogy teljes legénységgel, és felszereléssel lássa el a hajót. William Bligh a parancsnoki beosztásait protekciójának kázzáhhette ez nem jelenti azt, hogy alkalmatlan lett volna a feladatra. Sőt tapasztalt tiszt volt, tett dőltengeri utazást, járt Tahitin is, a nyugat-indiai áttvnyesek ismerték tisztelték. (Csak áredekességként jegyzem meg, hogy Cook kapitány Resoluti hajóján volt vitorlamester. Cook annyira megbecsülte, hogy rengeteg fontos feladatot bázott rá: Málysgmá és ismeretlen vizeken, bonyolult szám-társok, tárkárp rajzolás, tárgyalás bizalmatlan bennszálláttel, naplővezetés a Hawaii-szigetek feltárkőpezése.) Bligh Duncan Campbell szolgálatában hajózott Anglia és nyugat-India kázzátt. Campbell kázzbenjárásának kázzáhhette a kinevezését is a Bountyra. Mivel végásta véggyott, hogy a korona aktá-v szolgálatába lép, így nem sokat gondolkozott, elfogadta az ajánlatot. A hajóval előgedett volt, kátt aprás mádos-társ kátt. Először káttre, hogy kurtátsák meg kissé az árbocokat, másodsor nagyobb hajócsákókat kátt. Az első kácsább teljesen állásllegesnek bizonyult, és az őt folyamát megmagasították a rudakat. A második kátt kácsá nagyon is jállátt. A három áj csákónak egy 23 láb hosszú bájka, egy 20 láb hosszú kutter, és egy 15 láb hosszú jolle.

A legénység látszámát 45 főben állapították meg, plusz a botanikus és a kertész volt még. Ez megfelel a hajó mőretének. Hosszú utak előtt a kapitányok szabad kezet kaptak a legénység kiválasztásában, ami Bligh-t nem na izgatta náhőny kivátteltélt eltekintve. A kiváttel egyike Fletcher Christian volt, mivel ismerte és bázott benne, valamint felesége családja baráti viszonyban volt a Christian családdal. Korábbi utakon is pártfogolta, oktatta a fiatalembert. Peckover tázzárt végasztotta még a kapitány, akit Cook harmadik dőltengeri áttjárás ismert. Nelson botanikust is innen ismerte, de ő Sir Joseph Banksnek kázzáhhette a megbázatásait. Mivel az utazásban sokan gyors előmenetel lehetőséggé látták, így Bligh kapitányt sokan ostromolták, hogy tehetséges ifjait vegye a Bountyra. A rokonok és barátok rávőttin ráttáttin tengerésznevők kerátt a hajóra, a tervezett ketté helyett. A legénység látszámá induláskor a kázzvetkezé volt hivatalosan:

Tengerész személyzet:

-

1 kapitány

-

1 helyettes kapitány

-

2 fedélzeti tiszt

-

2 tengerész kátt

-

2 kormányos

-

1 segédkormányos

-

1 fedélzetmester

-

1 segéd-fedélzetmester

-

23 köpesített matrac

Egyéb személyzet

-

3 hajócsiga

-

1 vitorla készlet

-

1 tározó

-

1 segéd tározó

-

1 fegyvermester

-

1 kapitány

-

1 orvos

-

1 Árnok

-

A botanikust és a kertészt utasnak tekintették.

Ez a véglogatás nagyon is árnyos, de a fennmaradt okmányokból kiderül, hogy a kápes-tett matrózok között rengetegen voltak abszolút képzetlenek. A három főllás tengerészkadót is matrózoként volt felvéve, de persze a káptáshoz a világot sem nyitottak volna. Szintén a matrózok között szerepelt a kápt hajószakács, Bligh személyi és a helyettes kapitány ságora, Tinkler, aki mint fiatal fiút, szintén kadónak tekintettek. A rászeges hajóorvost Bligh nem tudta kirakni a hajóról, Á-gy Ledward fiatal hajóorvos, valamint Byrne főlvak hegedős is a matrózok elméleti szíjmentést névelt. Gyakorlatilag 14 kápes-tett matróz volt a hajón, Á-gy a Bounty nem rendelkezett elegendő legénységgel, a szolgálatban lévő kápt kellően jól jártak a tengeri dolgot. Helyszíne miatt, sem hivatalos tisztet, tengerészkatona-kontingenst nem tudtak elhelyezni a hajón, ami ugyancsak megnehezítette Bligh kapitány helyzetét. A feladatra tehát nagyobb hajót kellett volna választani.

Október 9-én a bőséges készletek a hajó fedélzetén voltak. A szokásos élelmiszerek mellett, bőségesen voltak skorbó lekészésére alkalmas élelmiszerek: citromlé, maléta kivonat, szárított maléta, savanyó káposzta, ahogy azt Cook kapitánytól megtanulta Bligh. Voltak ezenkívül cserekereskedelmre alkalmas tárgyak is bőségesen. A Temzén lehajózva, a longreachi fegyverraktárba felvették az ágyakat és a lészt.

A hivatalos indulás helye Portsmouth, ahonnan november elején sikerült a csatornába, onnan a Spithedi menedékhelyre hajózni. A rossz idő, valamint az indulási parancs késlekedése sok órát kes időt elvett. Az indulási parancs november 24-én érkezett meg. A lényege: A Horn-fokot megkerülve megszakítás nélkül hajózzon a Társszigetek valamelyikére. (Nem érték el Tahitit) Onnan miután elegendő kenőfarsarjat a fedélzetre vettek induljanak haza, a veszélyes Torres-szoroson és a Jármenység-fokot megkerülve. Átközben jáva szigeten az esetleg elpusztult sarjak helyére, vegyenek fel más lényeges tárgyi anyagokat. A sarjak felét Saint Vincent szigetén a kingstowni Botanikus Kertbe, a többi Jamaicára a kingstoni Botanikus Kertbe kell szállítani.

November 29-én kora reggel bontotta ki vitorláját a Bounty, de a kedvezőtlen időjárás miatt visszavette a kápt. Bligh a kápt veszteség miatt kápte a Tengernagyit, hogy a odafelé vivő utat a Jármenység fok megkerüléseivel tette meg, de a Tengernagyit ezt visszautasította. Közben a posta lassúsága miatt a kápt hárótt el, és máj karácsony volt. Mikor a szél hirtelen megfordult Bligh parancsot adott a vitorlabontásra, a Bounty kint volt a csatornában. A kapitány elhatározta, hogy ezúttal nem fordul vissza.